

PUOLIRYHMÄT Dem. IV 6.4. 2017

- 1 Osoita, että vapaa monoidi M toteuttaa **jaollisuusehdon**: kaikille $x, y, s, r \in M$,

$$xy = rs \implies \begin{aligned} &\text{(i) } \exists u \in M : x = ru \text{ ja } s = uy \\ &\text{tai (ii) } \exists v \in M : r = xv \text{ ja } y = vs. \end{aligned}$$

- 2 Olkoon M jaollisuusehdon toteuttava monoidi, jolle on **pituusfunktio**, eli homomorfismi $\ell: M \xrightarrow{\text{hom}} (\mathbb{N}, +)$, jolle $\ell(x) = 0$ jos ja vain jos $x = 1_M$. Osoita, että M on vapaa.

- 3 (Nielsen) Tarkastellaan matriisipuoliryhmää $\mathbb{Z}^{2 \times 2}$. Olkoon \mathbb{F} alipuoliryhmä, joka koostuu matriiseista

$$M = \begin{pmatrix} 2^m & n \\ 0 & 1 \end{pmatrix}, \text{ missä } 0 \leq n < 2^m.$$

Osoita, että \mathbb{F} on vapaa monoidi.

- 4 Tarkastellaan esitystä

$$S = \langle x, y, z \mid \begin{aligned} &x^2 = z, y^2 = z, z^2 = z, \\ &xz = z, yz = z, zx = z, zy = y, \\ &xyx = x, yxy = y \end{aligned} \rangle.$$

Osoita, että S on äärellinen puoliryhmä.

- 5 Olkoon $S_1 = \langle A \mid R_1 \rangle$ ja $S_2 = \langle A \mid R_2 \rangle$ puoliryhmien S_1 ja S_2 esityksiä, missä $R_1 \subseteq R_2$. Osoita, että S_2 on puoliryhmän S_1 homomorfinen kuva.

- 6 Tarkastellaan esitystä

$$S = \langle a_1, a_2, \dots, a_n \mid a_i^2 = a_i, a_i a_j = a_j a_i \text{ kaikille } i, j \rangle.$$

Montako alkioita puoliryhmässä on?